

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1943 kl. 5 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner angående vidtagande av åtgärder till skyddande av valhemligheten vid allmänna val.

Uti de likalydande, till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna nr 98 i första kammaren av herrar *Mannerskantz* och *Heiding* och nr 152 i andra kammaren av herrar *Thorell* och *Birke* hemställes, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådana bestämmelser beträffande vid allmänna val brukade valsedlar att valhemligheten därigenom blir fullständigt skyddad».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt bestämmelser i vallagarna skola valsedlarna vid allmänna val vara av »vitt papper utan kännetecken».

En vid 1927 års riksdag väckt motion (II: 126) åsyftade införande av bestämmelser om valsedels storlek och beskaffenhet vid allmänna val. Motionen avstyrktes av konstitutionsutskottet (utlåtande nr 3) och avslogs av riksdagen. Utskottet framhöll, att införandet av dylika bestämmelser icke vore lämpligt vid dåvarande tidpunkt. Stadganden om valsedels storlek och beskaffenhet skulle nödvändiggöra nya kassationsbestämmelser av ganska ömtålig natur, en konsekvens som måste anses betänkelig. Med lagstiftningsåtgärder i motionens syfte borde därför anstå tills erfarenheten visat, huruvida valhemlighetens bevarande sattes i allvarlig fara genom rätten att använda valsedlar av olika storlek och beskaffenhet.

I motioner (II: 151 och II: 152) vid 1934 års riksdag föreslogs införande i vallagarna av bestämmelser om viss maximistorlek, 11 × 18 cm, å valsedlar. Även dessa motioner avslogos av riksdagen på hemställan av konstitutionsutskottet (utlåtande nr 14). Utskottet anförde till stöd för sitt avstyrkande, att det föreslagna formatet vore avsevärt för litet för valen till kommunala fullmäktigeförsamlingar, där enligt gällande bestämmelser i vissa fall ända upp till sextio namn finge uppföras i en följd, det ena under det andra. Det kunde också ifrågasättas, om valhemlighetens tryggande nämnvärt skulle kunna främjas utan bestämmelser jämväl om valsedels beskaffenhet. Föreskrifter härom skulle vidare nödvändiggöra nya kassationsbestämmelser. Det borde för övrigt ligga i de olika partiorganisationernas eget intresse att tillse, att de valsedlar, som de tillhandahölle de röstande, icke sinsemellan föredde väsentliga olikheter vid ett och samma valtillfälle.

Under hänvisning till vad sålunda förekommit och då enligt utskottets mening några bärande skäl för ett förändrat ståndpunktstagande från riksdagens sida icke anförts i motionerna eller i övrigt äro för handen, får utskottet hemställa,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 mars 1943.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: herrar Hallén, Andersson i Ovanmyra, Oscar Gottfrid Karlsson, Holmström, Källman, Per Andersson*, Karl August Johanson*, John Björck, Anders Andersson, Sven Hansson*, Albert Andersson, Bondeson*, Mosesson*, Nilsson i Göteborg, Thorell, Hällgren, Fält, Nolin*, Spångberg och Gustafsson i Bogla.*

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Holmström, Bondeson, Thorell och Nolin*, som ansett att utskottet bort tillstyrka förevarande motion.
